

Hodnocení školitele

Doktorandus: Mgr. Vlastimil Rataj

Pracoviště: Ústav románských studií FF UK

Mgr. Vlastimil Rataj, absolvent magisterského studia španělštiny a etnologie na filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, vyčerpал zákonem povolenou délku doktorského studia, během něhož složil předepsané atestace a předložil obsáhlou disertační práci. Jeho kontakt se školitelem nebyl zcela pravidelný, nicméně postupem doby byly patrné výsledky samostatné práce na vlastním lingvistickém vzdělávání, pronikání do struktury andských jazyků a do hispanoamerické sociolingvistiky a dialektologie, které průběžně zvyšovaly jeho odbornou kompetentnost.

Přestože jeho doktorské studium probíhalo podle starého programu, předkládal i výsledky požadované novým programem kreditního systému: absolvoval dva studijní pobyty v jižním Peru, publikoval kolem deseti studií, zúčastnil se řady konferencí a symposií v ČR i v zahraničí, na nichž přednesl kompetentní příspěvky, vedl kurzy kečuánštiny v Praze a v Brně, založil a postupně rozvíjí webové stránky s internetovým kurzem kečuánštiny, stal spoluřešitelem grantu s publikačním výstupem, v Ústavu obecné lingvistiky mu byl svěřen kurz Kečuánština pro lingvisty, uvádějící studenty do struktury kečuánštiny.

Disertační práce na téma „Andská španělština jako produkt jazykového kontaktu s kečuánštinou a ajmarštinou“ zčásti vychází z podobně orientované práce diplomové, ale je založena na znalosti novější literatury, hlubším metodologickém vhledu do sociolingvistiky a dialektologie hispanoamerických zemí a zejména na autorových osobních výzkumech. Textem prostupuje důkladná obeznámenost s teorií moderní sociolingvistiky, s metodami sociolingvistického výzkumu, jakož i lingvistický přístup

ke zkoumaným jazykovým jevům a v neposlední řadě i znalost kečuánštiny a ajmarštiny.

Práce je založena na přibližně patnáctiletém období zkoumání kečuánštiny a později i ajmarštiny, její obsah i forma prezentace svědčí o výborném zvládnutí jak lingvistiky, tak obou indiánských jazyků a samozřejmě i španělštiny zkoumané oblasti. Autor citlivě zachycuje interferenční fakta, dovede s nimi odborně nakládat a systémově je zařadit. Práce dostala širší rámec předložený v úvodních kapitolách, kde je reflektováno a zhodnoceno to, co bylo vykonáno na poli hispanoamerické dialektologie a moderní sociolingvistiky. Autorovým badatelským přínosem je srovnání gramatiky kečuánštiny a ajmarštiny na jedné straně a španělštiny andské oblasti na straně druhé a vytypování důsledků pro specifickou variantu hispanoamerické španělštiny. Pozornost je věnována pojmu evidenciality a morfosyntaktickým kalkům ve španělštině andské oblasti, a to nejen u bilingvních uživatelů, jejichž mateřštinou jsou uvedené indiánské jazyky, nýbrž u vzdělaných reprezentantů španělsky mluvící střední vrstvy. Jde tedy o jevy v andské oblasti socializované, jejichž kořeny dovede autor právě na základě znalosti kečuánštiny a ajmarštiny identifikovat a vysvětlit. Práce má dosti široký záběr od obecných zásad dialektologie a sociolingvistiky až po konkrétní terénní výzkum, vyhodnocení získaného materiálu a jeho prezentaci v odborné monografii.

Považuji disertační práci Vlastimila Rataje za moderní, zasvěcenou a zdařilou, pro další poznání přínosnou a jako takovou ji plně doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 1. dubna 2014

Prof. PhDr. Bohumil Zavadil, CSc.

podílel se na řešení grantu, absolvoval dva pobyty v jazykové oblasti, jež je předmětem jeho studia, založil webové stránky úvodu do kečuánštiny.

Projects *Indiánské jazyky v Mezoamerice a v Peru* (Indigenous languages in Central America and Peru), 2007–2009, supported by GAUK (Charles University Grant Agency) (together with V. Hingarová)

Field work data collecting on Andean Spanish and Quechua, June to September 2008, Southern Peru
data collecting on Quechua (and Andean Spanish), October 2009, Southern Peru

- Publications** Forthcoming: *Indiánské jazyky v Mexiku a v Peru* (Indigenous Languages in Mexico and Peru) – co-author V. Hingarová
- “La evidencialidad en el castellano andino”, in Athena Alchazidu, Petr Stehlík (eds.): *Setkání hispanistů / Encuentro de hispanistas: Brno 2012*, MuniPress, Brno, 2013, pp. 97–117. (In press)
- “Marleen Haboud: Quichua y Castellano en los Andes Ecuatorianos. Los efectos de un contacto prolongado. Quito: Abya-Yala/EBI-GTZ, 1998.” (book review) *Ethnologia Actualis Slovaca*, 12 (2012), č. 1, 2012, pp. 141–165.
- “Usos del gerundio en el español andino.” *Romanistica Pragensia*, XVIII (2009), 2010, pp. 235–243.
- “Marcación de la segunda persona objeto en las transiciones del quechua cusqueño.” *Ibero-Americana Pragensia*, XLIII (2009), 2009, pp. 27–46.
- <http://www.indianskejazyky.cz> – web portal about Indigenous languages (Quechua, Aymara and Andean languages sections), with V. Hingarová, partly also in Spanish.
- <http://runasimi.ic.cz> – web pages about Quechua (in Czech), including an on-line course.

- Conferences**
- “Una reconsideración de la estructura de la flexión verbal en el quechua cuzqueño: tiempo, modo y persona”, paper presented at *Olomouc Linguistics Colloquium 2013 (Olinco 2013)*, Olomouc, Czech Republic, 2013.
  - “Hledání neznámého: Zkušenosti z výzkumu cuzkánské kečuánštiny” (Searching for the unknown: Experiences from a research on Cuzco Quechua), paper presented at the conference *Lingvistika Praha 2013*, Prague, Czech Republic, 2013.
  - “Estrategias evidenciales en el castellano andino”, paper presented at *Encuentro de hispanistas*, Brno, Czech Republic, 2012.
  - “Marcación de la segunda persona objeto en las transiciones del quechua cuzqueño”, paper presented at *Conference of the European Network for the Study of Andean Languages*, Leipzig, Germany, 2011.
  - “El quechua: su diversificación dialectal y las posibilidades de su unificación”, paper presented at the conference *Quechua Lengua nacional del Perú: Perspectivas para su preservación, uso y enseñanza en el siglo XXI*, Prague, 2011.
  - “Usos do gerúndio no espanhol andino”, paper presented at *IIº Fórum de Partilha Linguística*, Lisboa, 2007.

- Courses/Lectures**
- Quechua for linguists*, Charles University in Prague, 2011–2012
  - Introduction to Quechua*, Charles University in Prague, 2006–2011
  - Indigenous languages*, Charles University in Prague, co-taught with V. Hingarová, 2009
  - Quechua*, Masaryk University, 2004–2006

